

УДК 65.011.46

DOI: 10.31891/2307-5740-2019-276-6-138-144

ПРОСКУРОВИЧ О. В., СОКОЛЮК В. М., ЧУБЕНКО М. І.

Хмельницький національний університет

МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВА

У науковій статті досліджено сутність економічної категорії «фінансовий контролінг» та розглянуто процес економетричного моделювання системи фінансового контролінгу підприємства. Проведено аналіз діяльності промислового підприємства та здійснено економетричне моделювання та прогнозування інтегрального показника рівня ефективності його діяльності, що дозволяє оцінити вплив окремих факторів на зміну досліджуваного показника та удосконалити систему фінансового контролінгу на підприємстві.

Ключові слова: фінансовий контролінг, механізм впровадження системи контролінгу, інтегральний показник рівня ефективності діяльності, економетричне моделювання, прогнозування системи фінансового контролінгу на підприємстві.

PROSKUROVYCH O., SOKOLYUK V., CHUBENKO M.

Khmelnitskyi National University

MODELING SYSTEMS OF FINANCIAL CONTROLLING OF PIDPRISES

The main purpose of this article is to investigate theoretical approaches to the definition of the category "financial controlling", to create a mechanism for implementing a system of financial controlling at industrial enterprises, to increase the efficiency of their activity using correlation-regression analysis based on improving the system of financial controlling of the enterprise. The scientific article analyzes the activity of an industrial enterprise and econometric modelling and prediction of an integral indicator of the level of efficiency of its activity, which allows to improve the system of financial controlling at the enterprise. The results of the analysis of the financial controlling of the manufacturing enterprise indicate its unstable financial condition since 2011. by 2017, and in 2018, the situation has significantly deteriorated and the company is in a financial crisis, it is bankrupt, its solvency is broken, but there is an opportunity to restore it in the future. Correlation and regression analysis of changes in the integral indicator of the level of efficiency of the enterprise activity under the influence of net profit, general economic expenses and expenses on the purchase of equipment and software allowed to determine the influence of individual factors on the dynamics of the effective indicator. In the process of econometric modelling, a model of the integral indicator of activity efficiency for the functioning of the controlling system is constructed, which is adequate in terms of the coefficient of determination and the Fisher criterion. The parameters of this model are valid according to the Student's criterion. On the basis of the results of econometric modelling, the level of the integral indicator of the efficiency of the enterprise activity for the functioning of the controlling system for the future is predicted.

Keywords: financial controlling, mechanism of implementation of the controlling system, integral indicator of the level of activity efficiency, econometric modelling, forecasting of the system of financial controlling at the enterprise.

Постановка проблеми. На діяльність вітчизняних промислових підприємств впливає значна кількість факторів: загострення конкурентної боротьби, динамізм та нестабільність зовнішнього середовища, зміна технологічного устрою та інші. Тому, за сучасних умов економічного розвитку, варто шукати нові напрямки управління виробничим підприємством за рахунок фінансового контролінгу, що дозволить не лише поживити управління, але й підняти його на значно вищий рівень. Діагностування дозволить проаналізувати стан, визначити резерви та здійснити моделювання і подальше прогнозування системи фінансового контролінгу на промисловому підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну увагу дослідженню питань фінансового контролінгу приділили у своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні науковці: Басанцов І.В., Брижань І.А., Гізатулліна О.М., Гребешкова О.М., Григорів О.О., Данилочин С.В., Карцева В.В., Коковихіна О.О., Кравець А.В., Лаута Ю.С., Ліпич Л.Г., Мелих О.В., Партин Г.О., Приймак С.В., Рябенков О.В., Терещенко О.О., Турило А.М., Хома І.Б. та інші [1–11]. Однак, у цих публікаціях недостатньо висвітлені можливості впровадження, моделювання та прогнозування системи фінансового контролінгу на промислових підприємствах, що обумовлює важливість та необхідність дослідження.

Постановка завдання. Метою цієї статті є дослідження стану, аналіз, моделювання та прогнозування системи фінансового контролінгу з використанням кореляційно-регресійного аналізу для її удосконалення на промисловому підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. За умов нестабільного розвитку вітчизняної економіки конкурентоспроможність промислових підприємств значною мірою залежить від організації ефективної системи управління їх діяльністю. Сучасним напрямком в управлінні, який здатен забезпечити ефективність розвитку промислового підприємства, є фінансовий контролінг. Дослідження теоретичних засад цієї категорії у економічній літературі довело, що єдиної думки щодо трактування поняття «фінансовий контролінг» не існує. Для встановлення сутності цієї дефініції систематизовано погляди зарубіжних і вітчизняних вчених за спільними ознаками (див. табл. 1).

Отже, фінансовий контролінг є системою забезпечення ефективного управління промисловим підприємством за виконання функцій планування, координації та контролю для досягнення встановленої мети та запланованих результатів діяльності.

Таблиця 1

Визначення дефініції «фінансовий контролінг»

Автор	Визначення
Підхід, що базується на забезпеченні контролю	
Лаута Ю. С., Герасимов Б. І. [6]	Фінансовий контролінг являє собою контролюючу систему, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне встановлення відхилень фактичних її результатів від передбачених та прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію.
Басанцов І. В. [1]	Фінансовий контролінг – це постійно діюча система контролю, що забезпечує концентрацію контрольних дій у найбільш пріоритетних напрямках економічної діяльності підприємств, своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від запланованих і прийняття управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію.
Підхід, що базується на забезпеченні координації	
Григорів О. О. [3].	Контролінг є адаптивною складною динамічною сукупністю взаємопов'язаних елементів, що забезпечує довгострокове ефективне функціонування і розвиток підприємства шляхом координації і спрямування зусиль усіх підрозділів і служб.
Карцева В. В. [4]	Фінансовий контролінг комплексно впливає на діяльність підприємства і забезпечує його функціонування на основі постійних координуючих дій між різними функціями управління (облік, аналіз, планування, моніторинг і контроль).
Рябенков О. В. [9]	Фінансовий контролінг – це функціональна система підтримки фінансового менеджменту, яка передбачає комплексне використання методик та інструментів бюджетування, планування, внутрішнього контролю, інформаційного забезпечення та ризик-менеджменту для оцінки загального фінансового стану підприємства, вчасного виявлення відхилень від запланованих показників та оперативного реагування на вплив негативних факторів і їх своєчасну нейтралізацію для забезпечення позитивного довгострокового ефекту.
Підхід, що базується на забезпеченні управління (менеджменту)	
Ліпич Л. Г., Гадзевич І. О. [7]	Контролінг як сукупність методів та процедур, що покликані забезпечити методичну і організаційну базу для підтримки основних функцій управлінської діяльності на підприємстві: планування, організування, мотивування, регулювання та контроль
Турило А. М., Святенко С. В. [11]	Контролінг – це аналітично координаційно-консультативна система забезпечення ефективного управління підприємством щодо успішного функціонування в довгостроковому періоді для досягнення стратегічних цілей.
Підхід, що базується на основі інформаційного забезпечення	
Приймак С. В. [8]	Контролінг є системою інформаційної підтримки управлінських рішень на основі використання сукупності методів та процедур з фінансової діагностики, методичного та консультаційного забезпечення, а також щодо координації планування, обліку, контролю та ризик-менеджменту.
Коковіхіна О. О. [5]	Фінансовий контролінг є підсистемою контролінгу, що здійснює орієнтоване на результат управління фінансами підприємства за допомогою використання методів і інструментів фінансового менеджменту, забезпечення безперервного потоку внутрішньої і зовнішньої інформації для ухвалення управлінських рішень.

Джерело: узагальнено автором

Пріоритетним завданням для промислового підприємства є розробка напрямків забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності та ділової активності, що потребує застосування фінансового контролінгу на підприємстві шляхом впровадження механізму вдосконалення системи фінансового контролінгу (рис. 1) для забезпечення організації ефективного управління діяльністю підприємств різних галузей.

Таким чином, під фінансовим контролінгом слід розуміти систему забезпечення ефективного управління підприємством для досягнення мети та запланованих результатів діяльності щодо планування, координації, управління та контролю на підприємстві. Механізм впровадження системи фінансового контролінгу на промислових підприємствах дозволить вирішити проблеми ефективної організації діяльності, одержання оперативної інформації, допоможе менеджерам приймати обґрунтовані управлінські рішення для здійснення поточних операцій та планування майбутнього [2].

Діагностування системи фінансового контролінгу проведемо за даними промислового підприємства – ТОВ «НЕЙЛ» з 2010 р. по 2018 р. [12]. Результати аналізу фінансово-економічної діяльності ТОВ «НЕЙЛ» довели, що у 2010 р. підприємство отримувало збиток і хоча у подальшому його діяльність і була прибутковою, однак з 2015 р. його розмір стрімко скорочувався. Протягом досліджуваного періоду відбувається зростання витрат підприємства, скорочення чисельності персоналу, погіршення ефективності використання предметів праці на підприємстві, що позначається на коливанні результатів фінансової діяльності. Тому, варто розробити систему заходів для стабілізації ситуації та покращення результативності фінансової діяльності підприємства.

Аналіз системи фінансового контролінгу виробничого підприємства за досліджуваній період проведено за основними показниками фінансового стану ТОВ «НЕЙЛ», динаміка яких доводить, що за зміною абсолютних показників фінансової стійкості, з 2011 р. по 2017 р., на промисловому підприємстві спостерігається нестійкий фінансовий стан, коли для забезпечення запасів, крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і запозичень, залучаються короткострокові кредити та позики. А у 2018 р. ситуація значно погіршилась і підприємство опинилося у кризовому фінансовому стані. Тобто для забезпечення запасів йому не вистачає достатніх джерел їх формування; йому загрожує банкрутство, платоспроможність порушена, але є можливість її відновити у майбутньому.

Рис. 1. Механізм впровадження системи фінансового контролінгу [2]

Для покращення результативності фінансової діяльності ТОВ «НЕЙЛ» варто застосувати кореляційно-регресійний аналіз покращення інтегрального показника ефективності фінансово-господарської діяльності суб'єкта підприємництва та визначення факторів, які суттєво на нього впливають.

За впровадження і функціонування системи фінансового контролінгу на виробничому підприємстві слід використовувати факторну модель (рис. 2) для оцінки та аналізу рівня ефективності його управління, яка сформована за інтегральним методом та пояснює послідовність впливу кожного окремого фактору на визначення результативності контролінгу і може бути реалізована на підприємстві.

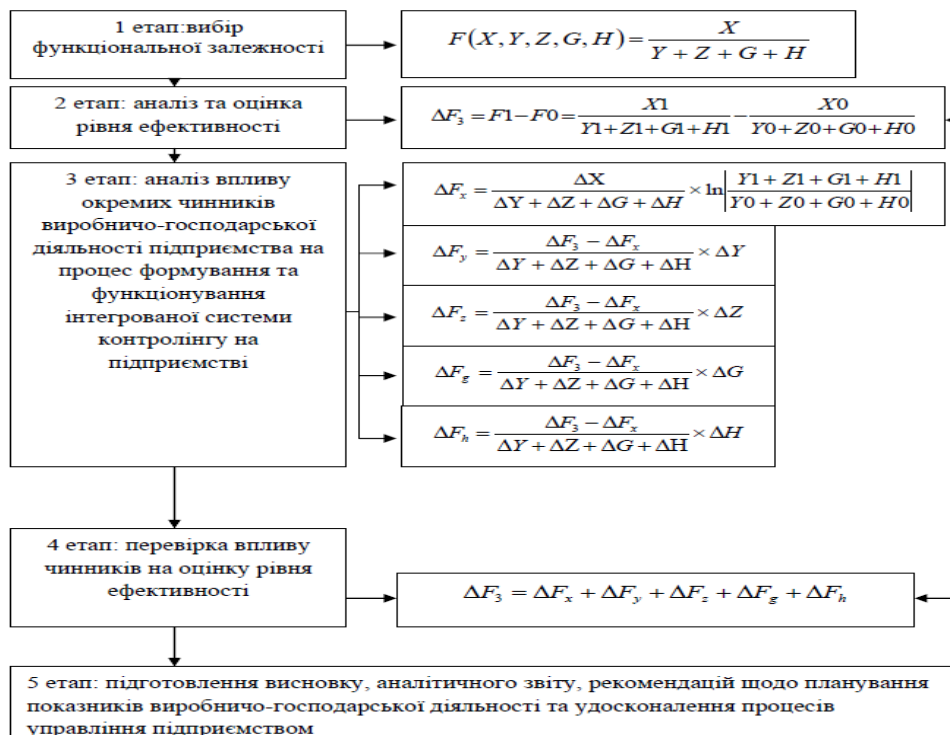

Рис. 2. Факторна модель для оцінки та аналізу рівня ефективності діяльності за впровадження та функціонування контролінгу на підприємстві [10]

Результативним показником у факторній моделі виступає інтегральний показник ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування системи контролінгу (F_0). Запропонована модель надає можливість аналізувати рівень ефективності управління за використання концепцій контролінгу та враховує вплив наступних факторів: чистий прибуток підприємства (X_1, X_0); загальногосподарські (сукупні) витрати підприємства (Y_1, Y_0); витрати, пов'язані з виплатою та відрахуваннями із заробітної плати працівникам служби контролінгу (Z_1, Z_0); витрати, пов'язані з придбанням обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу; витрати, пов'язані з підтримкою та удосконаленням програмного забезпечення; інші витрати, пов'язані з діяльністю відділу контролінгу (H_1, H_0).

Модель, що представлена на рис. 2, сформована за інтегральним методом, на основі методології економічного аналізу, пояснює послідовність впливу кожного окремого фактору на визначення результативності контролінгового процесу і може бути реалізована на промисловому підприємстві. Представлена факторна модель дозволить персоналу служби контролінгу самостійно формувати аналітичні звіти вільного формату для обґрунтування впливу окремих чинників на рівень ефективності управління.

У таблиці 2 [12] наведено динаміку інтегрального показника рівня ефективності діяльності ТОВ «НЕЙЛ» та факторів, які, на нашу думку, можуть на нього впливати.

Таблиця 2

Динаміка інтегрального показника рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу

Показник		Рівень показника за роками, тис. грн								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Чистий: прибуток (+), збиток (-) (X_1, X_0)	X_1	-779	413	18	407	1025	7197	3982	3654	2971
Загальногосподарські (сукупні) витрати підприємства (Y_1, Y_0)	X_2	17814	14178	13904	12146	15745	21941	25239	26986	33713
Витрати на заробітну плату працівникам служби контролінгу (Z_1, Z_0)	X_3	1102	1188	1069	1019	1321	1517	2103	2244	2963
Витрати на придбання обладнання та програмного забезпечення для відділу контролінгу (G_1, G_0)	X_4	1767	2396	2180	2171	2127	2101	2696	2961	3045
Витрати для підтримки та удосконалення програмного забезпечення; інші витрати, пов'язані з діяльністю відділу контролінгу (H_1, H_0)	X_5	4144	4949	4907	4428	4394	4350	6774	5923	8402
Рівень ефективності діяльності підприємства за впровадження та функціонування системи контролінгу (F_0)	Y	3386	3463	3233	3028	3778	6486	6567	6700	7943

Інтегральний показник рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу визначається за наступною формулою:

$$F_0 = 0,29 X + 0,14 Y + 0,26 Z + 0,19 G + 0,12 H, \quad (1)$$

де F_0 – показник рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу у плановому (попередньому) періоді;

X – чистий прибуток підприємства;

Y – загальногосподарські (сукупні) витрати підприємства;

Z – витрати, пов'язані з виплатою та відрахуваннями із заробітної плати працівникам служби контролінгу;

G – витрати, пов'язані з придбанням обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу;

H – витрати, пов'язані із підтримкою та удосконаленням програмного забезпечення; інші витрати, пов'язані з діяльністю відділу контролінгу.

Більшість відібраних факторів взято зі звітності ТОВ «НЕЙЛ». Вагові коефіцієнти встановлено експертним шляхом, експертами виступали фахівці і спеціалісти виробничого підприємства.

За допомогою матриці попарних порівнянь визначено наскільки відібрані фактори чинять вплив на результативний показник (таблиця 3).

Серед відібраних п'яти факторів, усі вони суттєво впливають на зміну інтегрального показника рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу. За даними таблиці 3 найбільший вплив на зміну інтегрального показника здійснюють загальногосподарські (сукупні) витрати підприємства (0,9578), витрати, пов'язані з виплатою та відрахуваннями із заробітної плати працівникам служби контролінгу (0,9268), чистий прибуток підприємства (0,7954), витрати, пов'язані з підтримкою та удосконаленням програмного забезпечення; інші витрати, пов'язані з діяльністю відділу контролінгу (0,7761) та витрати, пов'язані з придбанням обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу (0,7642).

Таблиця 3

Кореляційна матриця

Умовне позначення	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
Y	1	0,7954	0,9578	0,9268	0,7642	0,7761
X ₁	0,7954	1	0,6003	0,5241	0,3905	0,3019
X ₂	0,9578	0,6003	1	0,9702	0,7776	0,8480
X ₃	0,9268	0,5241	0,9702	1	0,8861	0,9265
X ₄	0,7642	0,3905	0,7776	0,8861	1	0,8861
X ₅	0,7761	0,3019	0,8480	0,9265	0,8861	1

Поряд з цим існує досить значна залежність і між відібраними факторами. Зокрема, між загальногосподарськими (сукупними) витратами підприємства та витратами, які пов'язані з виплатою та відрахуваннями із заробітної плати працівникам служби контролінгу (0,9782), з витратами для підтримки та удосконалення програмного забезпечення та іншими витратами, які пов'язані з діяльністю відділу контролінгу (0,8480); між витратами щодо виплати та відрахувань із заробітної плати працівникам служби контролінгу та витратами для придбання обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу (0,8861) та витратами, які пов'язані із підтримкою та удосконаленням програмного забезпечення та іншими витратами відділу контролінгу (0,9265). Ці фактори через сильну залежність одного від іншого є мультиколінеарними, тому їх разом у модель разом включати не можна. Тому, для моделювання обрано перший, другий та четвертий фактори (табл. 4).

Таблиця 4

Вихідні дані для КРА інтегрального показника рівня ефективності діяльності ТОВ «НЕЙЛ» за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу

Показник		Абсолютне значення за роками, тис. грн.								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Інтегральний показник ефективності діяльності за функціонування системи контролінгу	Y	3386	3463	3233	3028	3778	6486	6567	6700	7943
Чистий прибуток	X ₁	-779	413	18	407	1025	7197	3982	3654	2971
Загальногосподарські витрати	X ₂	17814	14178	13904	12146	15745	21941	25239	26986	33713
Витрати для придбання обладнання та програмного забезпечення	X ₄	1 767	2 396	2 180	2 171	2 127	2 101	2 696	2 961	3 045

Як видно, за даними таблиці 4, інтегральний показник рівня ефективності діяльності за впровадження та функціонування системи контролінгу виробничого підприємства коливається протягом досліджуваного періоду. На ТОВ «НЕЙЛ» значення інтегрального показника рівня ефективності його діяльності за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу з 2010 р. по 2013 р. знаходилось на майже однаковому рівні. Надалі відбувається його стрімке зростання. Значення інтегрального показника у 2010 р. становить 3386 тис. грн, а у звітному році він зріс удвічі і становить 7943 тис. грн. Для більш наочного відображення отриманих результатів відобразимо графічно динаміку результат фінансової діяльності виробничого підприємства на рис. 3.

Рис. 3. Динаміка інтегрального показника ТОВ «НЕЙЛ» [12]

Отже, за рисунком 3 видно, що протягом звітної періоду ситуація щодо динаміки інтегрального показника рівня ефективності діяльності ТОВ «НЕЙЛ» за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу підприємства стабілізувалась і покращується. Найгірша ситуація спостерігається у 2013 р., коли рівень інтегрального показника є найменшим 3028 тис. грн, проте у подальших роках його значення поступово зростає. Тому для покращення ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування інтегрованої системи контролінгу у подальшій перспективі варто здійснити економетричне моделювання та подальше прогнозування інтегрального показника для уникнення можливих загроз у фінансовій сфері підприємства.

Застосувавши інструмент аналізу даних «Регресія» побудовано трифакторну економетричну модель зміни інтегрального показника рівня ефективності діяльності за впровадження та функціонування системи контролінгу виробничого підприємства:

$$Y_p = -351,03 + 0,27x_1 + 0,17x_2 + 0,53x_4. \quad (2)$$

За побудованою моделлю найбільший вплив на зміну інтегрального показника ТОВ «НЕЙЛ» здійснює витрати, пов'язані з придбанням обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу, що доводить високе абсолютне значення параметра моделі (0,53), яке показує, що за зростання цих витрат на один відсоток значення рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування системи контролінгу зростає на 530 грн. Також трифакторна модель (2) має високе значення коефіцієнта детермінації (0,9987), який вказує на те, що на 99,87 % три відібрані фактори впливають на зміну інтегрального показника і лише 0,13 % припадає на дію факторів, що не включені у цю модель. Отже, модель (2) можна вважати адекватною за високого значення коефіцієнта детермінації, оскільки воно перевищує 0,75.

Для визначення адекватності економетричної моделі (2) застосовують критерій Фішера. Оскільки його розрахункове значення (1301,68) більше за табличне (5,41) модель (2) вважається адекватною і за неї можна здійснювати прогнозування рівня інтегрального показника.

Достовірність параметрів трифакторної моделі (2) оцінено за критерієм Стюдента. Якщо розрахункові значення цього критерію перевищують їх табличне значення (2,57), то параметри достовірні. За нашими підрахунками достовірними є усі параметри моделі, крім параметра a_0 , оскільки його значення (1,86) менше за табличне значення критерію Стюдента (табл. 5).

Таблиця 5

Оцінка достовірності параметрів за критерієм Стюдента

Розрахункові значення критерія Стюдента				Табличне значення критерія Стюдента
t_{a3}	t_{a2}	t_{a1}	t_{a0}	$t_{табл}$
4,60	21,96	17,73	1,86	2,57

Оскільки побудована модель (2) є адекватною як за високого значення коефіцієнта детермінації так і за критерієм Фішера (розрахункове значення перевищує табличне), тому за нею варто визначити змодельовані значення та здійснити подальше прогнозування інтегрального показника рівня ефективності діяльності ТОВ «НЕЙЛ» за впровадження та функціонування системи фінансового контролінгу (табл. 6).

Таблиця 6

Результати економетричного моделювання інтегрального показника ефективності діяльності за функціонування системи контролінгу

Показник		Роки									
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Фактичні дані:	чистого прибутку	X_1	-779	413	18	407	1025	7197	3982	3654	2971
	загальногосподарських витрат	X_2	17814	14178	13904	12146	15745	21941	25239	26986	33713
	витрати для придбання обладнання та програмного забезпечення	X_4	1767	2396	2180	2171	2127	2101	2696	2961	3045
	інтегрального показника	Y	3386	3463	3233	3028	3778	6486	6567	6700	7943
Змодельовані значення інтегрального показника		Y_p	3441	3471	3202	3000	3764	6486	6499	6852	7870

За даними таблиці 6 видно, що змодельовані значення наближені до фактичних значень інтегрального показника рівня ефективності діяльності суб'єкта підприємництва за впровадження та функціонування системи фінансового контролінгу.

Надалі нами було здійснено припущення, що у найближчу перспективу можна збільшити, лише на один відсоток, розмір відібраних факторів. Результати прогнозування надано у таблиці 7.

Таблиця 7

Результати прогнозування за моделлю (2)

Показник		Рік	
Прогнозні дані факторів:		2019	2020
– чистого прибутку	X_1	3001	3031
– загальногосподарських витрат	X_2	34050	34391
– витрати для придбання обладнання та програмного забезпечення	X_4	3075	3106
Прогнозні дані інтегрального показника	Y_p	7 952	8 035

Отже, якщо у 2019 р. чистий прибуток буде становити 3001 тис. грн, загальногосподарські (сукупні) витрати 34050 тис. грн, а витрати, пов'язані з придбанням обладнання та програмного забезпечення для підприємства і відділу контролінгу 3075 тис. грн, то розмір інтегрального показника буде становити 7952 тис. грн, що більше на 0,11 % порівняно з фактичним його значенням та на 1,01 % порівняно з змодельованим значенням за 2018 р.

У майбутньому ситуація також покращиться: у 2020 р. за чистого прибутку у розмірі 3031 тис. грн, сукупних витрат 34391 тис. грн та витрат на придбання обладнання та програмного забезпечення у сумі 3106 тис. грн розмір інтегрального показника зросте на 1,15 % порівняно з фактичним значенням та на 2,10 % щодо змодельованих даних за 2018 р. Перспективним вбачається можливість використання зазначеної факторної моделі у практичній роботі персоналу служби контролінгу й в оперативному режимі аналізувати, прогнозувати та планувати свою діяльність для вирішення спеціальних завдань аналізу та оцінки бізнес-інформації.

Висновки. За новими вимогами до якісного рівня управління, характеру розв'язуваних при цьому завдань та методів їх вирішення, впровадження контролінгу на вітчизняних промислових підприємствах дозволить досягти ефективного управління власними ресурсами, оперативно реагувати на зміни у процесі господарювання, розробляти та опрацьовувати різні варіанти управлінських рішень, здійснювати порівняльний аналіз усіх отриманих даних, використовувати інновації, забезпечити платоспроможність та економічну ефективність у перспективі. Контролінг допоможе керівникам захистити бізнес від надзвичайної вразливості в динамічному зовнішньому середовищі, досягти ефективного управління, створити й оцінити потенціал підрозділів підприємства, досліджувати ідеї конкурентів, здійснювати порівняльний аналіз усіх отриманих даних, використовувати інновації та орієнтуватися на майбутнє.

Література

1. Басанцов І.В. Впровадження системи державного фінансового контролінгу на стратегічних підприємствах України [Електронний ресурс] / І.В. Басанцов, О.М. Галайко. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2011_2/4_1.pdf
2. Бутко М.П. Організація системи контролінгу на підприємствах України / М.П. Бутко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 6. Ч. 2. – С. 116–118.
3. Григорів О.О. Теоретичні засади запровадження контролінгу [Електронний ресурс] / О.О. Григорів. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2009_5_2/33.pdf
4. Карцева В.В. Фінансовий контролінг в системі фінансового менеджменту [Електронний ресурс] / В.В. Карцева. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_5/195.pdf
5. Коковіхіна О.О. Необхідність фінансового контролінгу як системи ефективного правління діяльністю підприємства залізничного транспорту / О.О. Коковіхіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 38. – С. 196–199.
6. Лаута Ю.С. Створення системи контролінгу на промисловому підприємстві / Ю.С. Лаута, Б.І. Герасимов. – Тамбов : Видавництво «Тамбо», 2005. – 96 с.
7. Липич Л.Г. Контролінг в системі антикризового управління / Л.Г. Липич, І.О. Гадзевич // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 722. – С. 377–381.
8. Приймак С.В. Діагностика фінансового стану підприємства в системі контролінгу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 / Приймак С.В. – Режим доступу : http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
9. Рябенков О.В. Особливості організації системи фінансового контролінгу на промисловому підприємстві в умовах підвищення ризиковості його діяльності [Електронний ресурс] / О.В. Рябенков. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Efp/2011_1112/Ryabenkov.pdf
10. Савицький М.В. Автоматизовані системи управління підприємствами: аналіз та оцінка тенденцій розвитку / М.В. Савицький, О.М. Савицька // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Моделювання та прогнозування економічних процесів», 9–11 грудня 2009 року. – Київ : НТУУ «КПІ», 2009. – С. 31–35.
11. Турило А.М. Контролінг – система забезпечення ефективного управління підприємством / А.М. Турило, С.В. Святенко // Фінанси и менеджмент. – 2009. – № 2. – С. 11–14.
12. Офіційний сайт ТОВ «НЕЙЛ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nail.com.ua/>.

References

1. Basantsov I.V. Vprovadzhennia systemy derzhavnoho finansovoho kontrolinhu na stratehichnykh pidpriemstvakh Ukrainy [Elektronnyi resurs] / I.V. Basantsov, O.M. Halaiko. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2011_2/4_1.pdf
2. Butko M.P. Orhanizatsiia systemy kontrolinhu na pidpriemstvakh Ukrainy / M.P. Butko // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. – 2014. – Vyp. 6. Ch. 2. – S. 116–118.
3. Hryhoriv O.O. Teoretychni zasady zaprovadzhennia kontrolinhu [Elektronnyi resurs] / O.O. Hryhoriv. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2009_5_2/33.pdf
4. Kartseva V.V. Finansovy kontrolinh v systemi finansovoho menedzhmentu [Elektronnyi resurs] / V.V. Kartseva. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_5/195.pdf
5. Kokovikhina O.O. Neobkhdnist finansovoho kontrolinhu yak systemy efektyvnoho pravlinnia diialnistiu pidpriemstva zaliznychnoho transportu / O.O. Kokovikhina // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. – 2012. – № 38. – S. 196–199.
6. Lauta Yu.S. Stvorennia systemy kontrolinhu na promyslovomu pidpriemstvi / Yu.S. Lauta, B.I. Herasymov. – Tambov : Vydavnytstvo «Tambo», 2005. – 96 s.
7. Lypych L.H. Kontrolinh v systemi antykrizovoho upravlinnia / L.H. Lypych, I.O. Hadzevych // Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». – 2012. – № 722. – S. 377–381.
8. Pryimak S.V. Diahnostyka finansovoho stanu pidpriemstva v systemi kontrolinhu : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ekon. nauk : spets. 08.00.08 / Pryimak S.V. – Rezhym dostupu : http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
9. Riabenkov O.V. Osoblyvosti orhanizatsii systemy finansovoho kontrolinhu na promyslovomu pidpriemstvi v umovakh pidvyshchennia ryzkykovosti yoho diialnosti [Elektronnyi resurs] / O.V. Riabenkov. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Efp/2011_1112/Ryabenkov.pdf
10. Savytskyi M.V. Avtomatyzovani systemy upravlinnia pidpriemstvamy: analiz ta otsinka tendentsii rozvytku / M.V. Savytskyi, O.M. Savytska // Materialy III Vseukrainskoi nauково-praktychnoi konferentsii «Modeliuvannia ta prohnozuvannia ekonomichnykh protsesiv», 9–11 hrudnia 2009 roku. – Kyiv : NTUU «KPI», 2009. – S. 31–35.
11. Turylo A.M. Kontrolinh – systema zabezpechennia efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom / A.M. Turylo, S.V. Sviatenko // Finansy y menedzhment. – 2009. – № 2. – S. 11–14.
12. Ofitsiinyi sait TOV «NEIL» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.nail.com.ua/>.

Рецензія/Peer review : 19.12.2019

Надрукована/Printed : 03.01.2020
Рецензент: д. е. н., проф. Григорук П. М.